

Delt historie

Marianne Kristensen har valgt at dele denne historie fra NORDJYSKE Plus med dig. Som abonnent på NORDJYSKE Plus kan man dele historier som denne i sit netværk.

God fornøjelse.

plus

Glenstrup Sø skriver historie: Begyndelsen til et nyt verdensbillede

Realdania er lykkedes med at få landmænd og natur-entusiaster til i fællesskab at udvikle ideer til, hvordan vi skal bruge det åbne danske land - stort område i Mariagerfjord lægger jord til forsøg

Natur og kultur skulle potentielt have rigtig gode muligheder for at gå hånd i hånd omkring Glenstrup Sø. Arkivfoto: Torben Hansen

NATUR 20. januar 2019 17:25 - Opdateret 20. januar 2019 17:25
Af: Anna Grethe Jensen

Realdania står bag ideen om at afprøve arbejdsformen, collective impact - på dansk omdøbt til Fælles Forandring i området omkring Glenstrup Sø.

LÆS OGSÅ

Se kortet: Kæmpe område omkring Glenstrup Sø bliver prøveklud for landets fremtid

Ideen bliver testet på det nok mest komplekse og konfliktfyldte område i Danmark – nemlig udnyttelsen af det åbne land.

Natur-entusiaster står normalt stejlt overfor landbruget. Tonen på de sociale medier kammer ofte over.

Se animationsfilmen her, der forklarer princippet bag "Collective Impact":

02:55 |

Endeløse diskussioner om, hvad der er natur, og hvem der passer på den eller ødelægger den, bølger voldsommere end Vesterhavet i storm.

De få forslag til konstruktive løsninger, der findes, ender ofte i et dødvande, i forhastede politiske indgreb eller løber måske ud i sandet.

PROJEKT FÆLLES FORANDRING

Realdania og EU er sponsor bag det fjerde og største forsøgsprojekt med multifunktionel jordfordeling i det åbne land. Forsøgsmarken er 6000 hektar landbrugsland, natur og landsbyer omkring Glenstrup Sø i Mariagerfjord Kommune. Søen er Nordjyllands største og dybeste med et areal på 384 hektar og en dybde på 31 meter.

Projektet hviler på en helt ny arbejdsform, collective impact, (som man lokalt kalder fælles forandring) hvor 11 repræsentanter for organisationer, der normalt skændes bravt om løsninger, fra Bæredygtigt Landbrug til Danmarks Naturfredningsforening, har forpligtet hinanden til at arbejde mod fælles mål.

Med jordfordeling som udgangspunkt er målet at gøre noget godt for miljøet, forbedre driftsøkonomien i landbruget, skabe rekreative forbedringer, skabe udvikling i landdistrikterne og forbedre klimaet på én og samme tid.

Tidligere landsformand for DGI Søren Møller er formand for styregruppen, nedsat af Realdania.

Sammen med en forskergruppe fra Aarhus Universitet, Københavns Universitet og Syddansk Universitet vil styregruppen samle op på resultater og arbejdsmetoder.

Projektet blev præsenteret for offentligheden på borgermødet i True Forsamlingshus onsdag aften.

2. februar holdes to workshops med lokale deltagere.

Råd for lokal forandring er nedsat med foreløbigt 8 lokale repræsentanter (der er plads til flere) to politikere og to erhvervsfolk. Rådet skal være bindeled mellem de forskellige aktører. Selve jordfordelingen organiseres af Landbrugsstyrelsen.

Projektet løber frem til 2021.

Vis mindre ^

Realdania satte sig som mål at bringe repræsentanter fra stridens parter sammen og få dem til at komme med et fælles udspil, og det er faktisk lykkedes.

Arkivfoto: Martin Damgård

12 nøglepersoner, der repræsenterer fra Bæredygtigt Landbrug til Danmarks Naturfredningsforening har lukket positiv, hvid røg ud fra en række angiveligt konstruktive møder, og de har sendt ideer og fantasier videre til nogle af dem, der skal trække i arbejdstøjet.

I halen på tre prøveprojekter blev Mariagerfjord valgt som det fjerde og afgørende pilotprojekt. I første omgang har folk i Mariagerfjord Kommune og de lokale landboorganisationer arbejdet med opgaven.

De kunne onsdag aften sammen med Realdania præsentere ideerne for hovedpersonerne i spillet om det åbne land: Næmlig lodsejere og alle de, der ellers har interesser i det åbne land omkring Glenstrup Sø og Østerkær Bæk. Det foregik på et offentligt møde i True Forsamlingshus.

Fra indvielsen af det frie udløb fra søen. Et frugtbart lodsejersamarbejde fra det projekt, kan der måske bygges videre på i det nye jordfordelingsprojekt. Arkivfoto: Lars Pauli

Omkring 1000 ejendomme er i spil. Langt fra alle vil formentlig være med, men der skulle gerne være lagt op til en omfattende og helt frivillig jordfordeling, så landmænd kan få mere sammenhæng i deres jord i omdrift, så der bliver flere sammenhængende naturområder til gavn for naturen, for klimaet og for, de der bor i området.

Det helt centrale nøgleord hedder multifunktionel jordfordeling.

Vester Tørslev Kultur- og Forsamlingshus er allerede i dag centrum for et aktivt lokalsamfund. Arkivfoto

Arbejdsformen Fælles Forandring er en amerikansk opfindelse, hvor man i bl.a. FN-regi sætter folk med vidt forskellige holdninger til et bestemt emne sammen og får dem til at forpligte sig til at tale pænt sammen, arbejde sammen og finde frem til et overordnet, fælles mål, som myndigheder og folk med fingeren på pulsen indenfor et bestemt område kan samarbejde videre om.

Realdania introducerede problemdrevet filantropi i 2013 og testede i 2014 den kollektive arbejdsform på tre områder: Nemlig bygningsarv i land- distrikter, rummelighed for alle og det åbne land som dobbelt ressource.

METODEN - FÆLLES FORANDRING (COLLECTIVE IMPACT)

I 2014 tog Realdania initiativ til oprettelse af tre collective impact grupper: Det åbne land som dobbelt ressource, bygningsarv på landet og rummelighed for alle

Vis mere

Mens de to første styregrupper er lukket ned igen, kører det åbne land som dobbelt ressource på fuld styrke.

Udgangspunktet er, at Realdania vil sætte gang i nye måder at løse udviklede samfundsproblemer på og komme med så gode løsninger, at politikerne i både byråd og folketing vil være ude af stand til at sige nej tak. På ægte Godfather-vis vil de komme med så godt et tilbud, at det vil være umuligt at sige nej.

Prøveklud

Jammerbugt, Skive og Ringkøbing-Skjern kommuner har afprøvet Fælles Forandring og arbejder mere eller mindre videre med de projekter, som Realdania fik puffet i gang.

Projektleder for den multifunktionelle jordfordeling i Jammerbugt kommune, Marianne Fisker, er ret begejstret for resultaterne af projektet ved bl.a. Slettestrand. Arkivfoto

I Jammerbugt tog samarbejdet udgangspunkt i et fælles ønske om jordfordeling og synliggørelse af parabelklitter i landskabet mellem Thorupstrand og Slettestrand, hvor 100 ha. landbrugsjord og naturarealer blev nyfordelt til gavn for både lodsejere, natur og turisterhverv.

MÅLET - SEKS FLUER MED EET SMÆK

Målet med den multifunktionelle jordfordeling er at opfylde hele seks ting på een gang - et dobbelt Kinderæg.

Vis mere ▾

Projekt Glenstrup Sø i Mariagerfjord Kommune er det fjerde pilotprojekt med multifunktionel jordfordeling og bygger i høj grad videre på erfaringerne fra bl.a. Jammerbugt.

Som projektleder fra Jammerbugt Kommune, Marianne Fisker udtrykker det:

- Vi fik lov at lave en aperitif, mens Mariagerfjord nu får lov at lave forretten.
- Det har været utrolig spændende at få lov at prøve noget af, og vi har lært en masse, som også kan bruges fremover i forvaltningen, mener Marianne Fisker.

Omfattende reform

Hovedretten bliver måske en jordreform, der vil rulle hen over hele landet indenfor de næste 10-15 år, en jordreform, der vil forandre landet endnu mere end den landboreform, der fandt sted for 200 år siden.

Målet er en bedre udnyttelse af det åbne land til gavn for både mennesker, dyr, erhverv, vandmiljø, klima, fritidsliv og udvikling i landdistrikterne.

Midlet hedder multifunktionel jordfordeling, der som ordet siger og skal være til nytte på flere områder.

MIDLET - MULTIFUNKTIONEL JORDFORDELING

I Danmark har man i årevis brugt jordfordeling som redskab, når der skulle bygges veje, gennemføres vandmiljøprojekter, naturprojekter eller bare noget. Landmænd har fundet ud af, når det var praktisk muligt.

Vis mere

Visionen er i 2020 at få tændt luntten til en jordreform, der skal futes af over det ganske land i løbet af en årrække og skabe mere enighed om brugen af det åbne land i mange år frem.

På sidelinjen har styregruppen en gruppe på fem forskere fra Aarhus og Københavns Universiteter samt Syddansk Universitet, der skal samle erfaringer fra processen og beskrive de nye arbejdsmetoder.

Selv om det umiddelbart kan lyde som om, processen er topstyret, så er intentionen hele vejen igennem, at forandringerne skal gro op nedefra.

I 2017 blev en spærring i søens østende fjernet, så der for første gang i 800 år blev åbnet for naturens frie løb mellem søen, Hjarbæk Fjord og Limfjorden. Arkivfoto: Lars Pauli

Det er for en gangs skyld de, der ejer jorden, der skal på talerstolen for både at blive hørt og lyttet til.

Intet er bestemt på forhånd. Ekspert og fagfolk har kridtet banen op, men det bliver de mennesker, der ejer det åbne land, der skal sætte målene op og finpudse reglerne for spillet.

Realdania har sammen med staten og til dels EU købt den fløjte, der skal sætte spillet om det åbne land omkring Glenstrup Sø - og sandsynligvis resten af landet - i gang.

Tak fordi du læste med

Marianne Kristensen er abonnent på Nordjyske Plus og har derfor mulighed for at dele denne historie med dig.

Du kan selv prøve NORDJYSKE Plus gratis i 30 dage og få adgang til alle vores historier.

Prøv PLUS i en måned for 0 kr.

Få adgang til alle historier på Nordjyske.dk. Nye artikler hver dag.